

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Közeletünk multja és jelene.

Mi sem nyújt nagyobb élvezetet öreg embernek, mint visszaemlékezni a multakra, azon időre, midőn ifjú lelkesedéssel tekintett a jövőbe, és ott remélte eszményeit feltalálni, és midőn később a férfikor delén a higgadt éssen átszűrődött és megtisztult események megvalósításán egész erővel munkálkodva, munkálkodásainak gyümölcsiben gyönyörködhetett.

En a megyei életben öregedtem meg, most a megye vénei közé tartozom; de én nem élvezhetem azon visszapillantó gyönyört; mert midőn fiatal ember voltam, nem volt megye, midőn pedig a megye helyre állott, nem volt alkalmam, nem volt kedvem a megye közügyeiben tetleges részt venni; uralkodván akkor ott oly eszmék és követtetvén ott oly irány, mely az én meggyőződésemmel és felfogásommal teljesen ellenkezett. Így tehát én a mult emlékeiben — legalább mint megyei ember — nem kéjeleghetek, utalva vagyok a jelen élvezésére és a jövő reményére.

Megyénk újabb — 1848-on inneni — alkotmányos életében én négy korszakot különböztetek meg. Az első a „politizálás“, a második a „tétlenség“, a harmadik a „tenni akarás“, végre a negyedik — a jelenlegi — a „munka“ korszaka.

Az első a „politizálás“ korszaka rövid 9 hónapig tartott. Az 1861. évben visszaállított megye, ignorálván azon 11 évet, mely alatt az ország alkotmánya felüggesztve volt, és nem akarván belátni azt, hogy ezen 11 esztendő alatt a megye lakossága, ha nem is kifogástalan, de mégis bizonyos, az adott korbéli körülményeknek megfelelő közigazgatás és törvénykezéshez hozzá szokott — tabula rásat csinált; minden az ezen korból származó intézménytől irtóztott; az 1848. évet megelőző időből származó intézményeket mint elavultakat nem alkalmaztatta, a központi kormány intézkedéseit, miután azok törvényességét el nem ismerte, nem akarta fogadtatni, maga pedig új intézmények létesítésére képtelen volt. Ennek folytán eme tehetetlenség érzetében, hogy mégis valamit tenni látszassék, folyton politizált és egész virtusa abban állott, hogy a megye lakosságát az állami adók nem fizetésére ösztönözte; miáltal azoknak temételen kellemetlenséget és anyagi kárt okozott. Közigazgatási működése pedig a busásan fizetett nagyszámú és felesleges hivatalok rendszeresítésére minden hónapban egy-egy hetet igénybe vevő, a tisztviselők gázsiját felemészítő és csakis a zombori korcsmárosoknak hasznot hajtó, dinom-dánomokra alkalmat adó közgyűlések tartására és ez alkalmakkor dörgedelmes politikai beszédek elmondására és a közigazgatási ügyeknek egyik választmánytól a másikhoz való küldözgetésére terjedt ki. Ezen tisztí-karnak nagyon kapóra jöttek az országgyűlés feloszlata és az akkori kormány egymást követő törvénytelen rendeletei; mert ezek folytán a martírság dús fényével övezve hagyhatták oda állásaikat, míg ellenkező esetben ugyanezt a saját tehetetlenségük szégyenérzetében kellett volna megtenniük.

A második korszak, a „tétlenség“-é, kezdődött az 1867-ik évi tisztújítással. Ugyanaz lett a megye kormányzója, ki az első korszakban volt és ennek folytán elcinte ugyanazon szellem uralgott a megye kormányzatában, mint az első korszakban. Megpróbáltatott a politizálás, megpróbáltatott a közigazgatásnak a régi szellemen való vezetésére; a közgyűlés most is hosszadalmas, de lana caprina haszontalan dikciózásokkal foglalkozott, azonban a megyei lakosság szellemi és anyagi előhaladását célzó intézkedések megtétele senkinek sem jutott eszébe. Ez az állapot nem sokáig tartott, mert a politizálásnak nem volt kedvező talaja. A törvényes kormány-nyal szemben nem lehetett akkép menydörögni, mint az előbbi ellen; annak rendeleteit — ha immel-ámmal is — de mégis végre kellett hajtani és a megye közönségének önértetere ébredt, habár még akkor kisebbségben levő — egyrésze, mindinkább

kezde sürgetni egy újabb, helyesebb közigazgatásnak életbeléptetését. Ezen újabb áramlat nem kerülhette ki a megye vezetőjének figyelmét sem; az akarat meg is volt benne, de ő nem kellőleg ismervén egy, a jelenkornak megfelelő közigazgatás igényeit, mások tanácsát kérte ki ez irányban, mi nem lett volna baj, ha tanácsadóit kellőleg megválasztani tudja. Hanem ő ahelyett, hogy azokhoz fordult volna, kik ebben jártasak voltak és a megye javát szívükön hordották, azok tanácsát követte, kik befolyásukat a megye közönségének nagy részére által már rég ünt, uralmuk további fentartására használták fel. Ezek minden jó és szép eszme valóításáról, miután az nem tőlük származott, — a megye vezetőjét lebeszéltek, de maguk valamely életrevaló, helyes eszmét adni képtelenek voltak.

Ilykép beállott a teljes tétlenség, a tespedés, melynek unalmait csakis néhány korcsmai botrány, Macsvánszky rabló garázdálkodásai és egy, a vármegye kormányzója által felette derült hangulatban vezetett közgyűlés változatosságai izzták el időszakonként.

Mindenki látta eme keserves állapotot, csak az nem, kinek látnia kellett volna, a megye vezetője. Ő meg volt elégedve vele, mert „hű“ barátai találtak elegendő módot arra, hogy a mámorból ki ne jőzanodjék és az elégtelenség hangjai füléhez ne jussanak; de különben is neki az ily hivataloskodás tetszett, mert a mellett elegendő ideje volt kedves időöltéseinek egész odaadással áldozni. Hogy mennyire meg volt elégedve magával, igazolja azon buzgó utánjárás, melyet az irtódesébe jött főispáni állás elnyeréseért kifejtett és azon mozgalom, melyet barátai „önkéntes“ aláírások gyűjtése által ez irányban megindítottak, de melyeknek egy, az akkori belügyminiszter ajkain végigvonuló szárnalmas mosolyon és általa — állítólag — használt kraft-ausdruckkon kívül, más eredményük nem lett; kivéve tán az, hogy az, kinek érdekében a mozgalom megindítottat, deakpartiból ismét balpartivá változott át.

Ily körülmények között a megye javát és boldogságát szívükön viselő férfiak, köztük én is, mert már akkor nekem is kedvem jött a megye közügyeiben résztvenni, megváltóként üdvözöltük az 1871-ik év nyarán kinevezett új főispánt, tőle vártuk és pedig joggal, a megye közigazgatási állapotának javulását és a megye minden irányban való előhaladását.

Mártonfi Károlyt lelkesedéssel vettük körül és támogattuk egész odaadással abbéli törekvésében, hogy a közelgő általános tisztújítás alkalmával a megye közönsége ügyeinek vezetését oly kezekbe tegye le, melyektől az oly rég sóvárogva várt jobb fordulat volt remélhető.

Ily kedvező auspiciumok alatt köszöntött be az 1871. évi december hó 28-án megtartott általános tisztújítás, melytől számítom én a harmadik korszakot: a „tenni akarás“ korszakát.

(Folyt. köv.)

Bácsi.

Lótenyésztési jutalomdíjazás és lóverseny Verbászon.

Bács-Bodrogh vármegye legfontosabb és legéletrevalóbb egyesülete, a megyei gazdasági egyesület f. évi szeptember hó 28-án Verbászon lótenyésztési jutalomdíjazást és lóversenyt tartott, melynek eredményéről a külön e célra kiküldött tudósítónk a következőkben értesít.

Schmausz Endre alispán és a megyei gazdasági egyesület elnöke, a helyi bizottság által kijelölt s igen alkalmasnak bizonyult állítási és versenyterem pontban 8 órakerrel megjelenvén, a megszámlálhatlan ember-tömeg által ünnepélyességgel és ovációval és Városháza Károly a helyi bizottság elnöke által fogadtatván, rövid beszéddel a gazdasági egyesület fontos misszióját tolmácsolván, a jelenlevő gazdasági egyesületi tagok közreműködésével a jury a következőkben alakult meg:

Elnök: Schmausz Endre. Alélnökök: Latinovits Pál, Vojnits Simon. Tagok: dr. Vojnits István, Koczkar Zsigmond, Suvics Tivadar őrnagy, Poppovits Dusan, Császár Péter, dr. Molnár Károly, dr. Antunovits József, Lederer Gusztáv, Városháza Károly, Sztahulyák József, Schumacher György, Gyorgyevits Todor, Popovits Sándor, Arnold Károly, Riebel János, Oberländer Fülöp, Rác György, Kölber Elemér, Werner József, Mokry Dezső, Koits Lyuba, Blum András, Lang József, Trischler X. Ferenc, Joránovits György kapitány, Kis Abel. — Indítók: dr.

Széchenyi Tamás, Soós Gábor. Időjelzők: Vermes Béla, Bezeredy István. Titkár: Rombay Dezső.

A megalakulás után következett az elővezetés. I. Sikerült szópós- vagy egy évesnél fiatalabb csikóval bemutatott anyakancákat, melyek jól ápolt, erőteljes állapotban vannak és jó tenyészkancaik kellekeivel bírnak, elővezettek 22 dbot.

Az elővezetettek közül jutalomban a következők részesítettek: 1. Díj 50 frt, nyerte Konez István Szabadka. 2. Díj 40 frt, ny. Konez András Szabadka. 3. Díj 30 frt, ny. Majláth András O-Morovica. 4. Díj 25 frt, ny. Marjanovits Iliá Ada. 5. Díj 20 frt, ny. Schiffer Henrik Uj-Verbász. 6. Díj 10 frt, ny. Schumacher György Cservenka. 7. Díj 5 frt, ny. Szigeti Sándor O-Morovica. 8. Díj 5 frt, ny. Breitwieser Frigyes Uj-Verbász.

II. Három éves kancacsikót, melyek kitünő tenyész-képességet ígérnek, elővezettek 4 dbot.

Az elővezetettek közül jutalomban a következők részesítettek: 1. Díj 30 frt, nyerte Sztratimirovits György Kulpin (oklevél). 2. Díj 25 frt, ny. Schumacher György Cservenka. 3. Díj 20 frt, ny. Moreau Jakab Uj-Verbász. 4. Díj 10 frt, ny. Frick Péter Uj-Verbász. 5. Díj 5 frt, ny. Horváth Mihály Vaprovác. 6. Díj 5 frt, ny. Kremer Henrik Uj-Verbász. — Sztratimirovits György kulpini földbirtokos diszoklevelet kapván, a 30 frt díj az egy éves kancacsikók jutalmazására fordítottat.

III. Minden tekintetben kitünő 1—2 éves kancacsikót elővezettek 75 dbot.

Az elővezetettek közül jutalomban a következők részesítettek: 1. Díj 20 frt, nyerte Kirszt Jakab Uj-Verbász 2 éves méncsikóért. 2. Díj 15 frt, ny. Klein Károly Uj-Verbász 1 éves méncsikóért. 3. Díj 10 frt, ny. Gombos András Zenta 2 éves méncsikóért. 4. Díj 5 frt, ny. Kirszt Frigyes Uj-Verbász 1 éves méncsikóért. 5. Díj 5 frt, ny. Czindl Antal Gajdobra 1 éves méncsikóért. — Bekker Jakab Uj-Verbász dicséret oklevelet 2 éves méncsikóért. Dungserszky István Szenttamás diszoklevelet 2 éves méncsikóért. Oberländer Fülöp Uj-Verbász dicséret oklevelet 2 éves méncsikóért. — A Sztratimirovits György úrtól visszaadott 30 ftrból jutalomban részesítettek: Schumacher György Cservenka 10 frt, Arnold Károly Keresztur 5 frt, Marianov Iliá Ada 5 frt, Szigeti József O-Morovica 5 frt.

IV. Minden tekintetben kiváló mént elővezettek 6 darabot.

Az elővezetettek közül jutalomban a következők részesültek: 1. Díj 15 frt, nyerte Szekiczky Julián O-Verbász. 2. Díj 10 frt, ny. Horváth Péter Veprovác. 3. Díj 5 frt, ny. Scheffer Henrik Uj-Verbász.

A jutalomdíjak ünnepélyes kiosztása után d. u. 1 óraker a jelenlevők, tekintettel az idő rövidségére, Klein Károly itteni regále bérlo által a helyszínen felállított étkező helyiségekbe vonultak, a hol is minden kívánalomnak megfelelően lett a közönség kiszolgálta.

A rövid pihenés után beköszöntött a hölgyvilág érdeklődését is felkeltő lóverseny órája.

Bács-Bodrogh megyében rendezett ily versenyek mindig látogatottak voltak, de még ily szép számú helybeli, egy vidéki hölgy- és férfiközönséget egyik sem látott.

Pontban d. u. 2 óraker megkezdődött a lóverseny. I. Futam. Mezei gazdák versenye 3 évesnél fiatalabb lovakkal. Futathat minden bácskai gazda saját nevelésű 3 évesnél fiatalabb lovával. Pálya hossza 1200 m.

Futott 2 ló. Az 1-ső díjat 10 drb aranyat nyerte Gyorgyevits Tószó szenttamási lakos „Sárgá“-ja. A 2-ik díjat 6 drb aranyat nyerte Suvakov Damjan ó-verbászi lakos „Lilá“-ja.

II. Futam. Mezei gazdák versenye. Futathat minden bácskai gazda 3 éves és idősebb saját nevelésű lovával. Pálya hossza 2400 méter.

Futott 6 ló. Az 1-ső díjat 12 drb aranyat nyerte Gyorgyevits Tószó szenttamási lakos „Sárgá“-ja. A 2-ik díjat 8 drb aranyat nyerte Suvakov Damjan ó-verbászi lakos „Lilá“-ja.

III. Futam. Urlovár verseny. Telivérek kizártnak. Tét 5 frt. Pálya hossza 2400 méter. 1. díj 200 frank értékű nagy tiszteletdíj, 2. díj 100 frank értékű tiszteletdíj, 3. díj: tét.

Neveztek 4-en. Szirmay József hadnagy Fekete-begy, Frick Pál Uj-Verbász, Fuchs Elek Cservenka, Dungserszky Steván Szenttamás. Indultak 4-en. A közönség nagy érdeklődése s eljenzése között 1-sőnek érkezett s az első díjat nyerte Dungserszky Steván, 2-iknek érkezett s a második díjat nyerte Szirmay József, 3-iknak érkezett s a harmadik díjat nyerte Frick Pál.

IV. Futam. Vigasz verseny. Futathat az első és második futamban vesztes lovak. Pálya hossza 1200 m. Futott 2 ló. Az 1-ső díjat 4 drb aranyat nyerte Avramov Glisa, a 2-ik díjat 2 drb aranyat nyerte Ratkov Milos.

Ezután következett a verseny legérdekesebb része. V. Fogatok versenye. Versenyezhet minden kettős fogat. Pálya hossza 16 kilométer. Fogatok, melyek 50 perc alatt nem érkeznek meg, díjra nem számíthatnak. A fogatok sorshuzás szerint 10 percenként indíttatnak.

Neveztek: Széchenyi Tamás Zombor, Vermes Nándor Szabadka, Cziráky Gábor Hegyes.

Indultak: 1. Széchenyi Tamás Szuivits Tivadar jury és Soós Gábor műkedvelő taggal, 2. Vermes Nándor Kölber Elemér jury és Weisz Bertalan műkedvelő taggal, 3. Cziráky Gábor dr. Molnár Károly jury és dr. Frankl József műkedvelő taggal. A 16 kilométernyi versenyért

borbély, Dörner Márton és a kántor karjaiba vetette magát, kiket rovtott előléteknél s gunyosan erkölcsi hatalmasságoknak nevez. Vádolja Fonyó Pál sükösi plébános urat (ő folytonosan kicsinyelve Fonyó urnak nevez) a szentszék iránti tiszteletlenségéről, mert a vizsgálat megkezdése előtt *akart* jönni Beesére. Vádolja erőszakoskodással, mivc. az érseki hatóság jóváhagyása nélkül *akarta* foglalni a plébániát, hiszen hurcolkodott is.

Fariens képpel említi, hogy ő és társai mindezeket mennyire szégyenlik, „hogy ez a hallatlan botrány szégyenpírt kerget az ő areukba.” Tanácsolja Fonyó urnak, hogy csak maradjon Sükösön, mert Beesén oda már a becsület. Végül Bende József kalocsai kanonok urat, volt becei plébánost támadja meg; hogy rokonainak irt, de a népek szánt leveleivel nagyban hozzájárult a mostani szerencsétlen hitközségi viszonyok teremtéséhez. Tanácsokat osztogat neki róm. kath. tanítóhoz illő szerénységgel, hogy csak nyugodjék szerzett babérain, hagyjon nekik békét. Van nekik eszük több is mint kell, tudnak ők derek jó papot választani.

Világgyé eresztí a főbbezés vádpontjait a vizsgálat előtt, tehát oly időben, midőn azt tenni egy r. k. tanító részéről jövendőbeli plébánosa és igazgatója ellen valóságos merénylet.

Három hasábra terjedő pszichológusaival, gyanúsitásaival s elferdítéseivel ugyan az irányozott célt Szücs ur nem érte el, mert a nép annál szívósabban ragaszkodik megválasztott plébánosához, amint azt a következő napon megéjtett vizsgálat iránti fokozott érdeklődésével bizonyította. Mindazonáltal egy olyan, hitoktatási téren országos híri emberen ejtett sérelmeket szó nélkül hagyni: ellenkezőleg jeleink irányában érzett kötelességgel, különösen a jelen esetben, midőn egy lelkipásztor, messze híri tanfőúr, a róm. kath. hitoktatás lelkes bajnoka, éppen egy tanító által állitattik pellengére.

A valódi tényállás ez: Az érseki hatóság 3 érdemes papot jelölt ki az ő becei hitközségnek, kik közül tetszése szerint választhatott. Boromisza Istvánt, Mladonický Vincét és Fonyó Pált. A választók háromfelé osztottak. Minden jelöltnek meg volt a maga pártja. Mladonickýt az ugynevezett arisztokracia. Boromisza tanácsost a szociálisok, Boromisza ügyvéd s vele a becei szövetkezetben együtt érző tanítók, igazgatósági tagok s ezek rokonai s barátai támogatták. A lakosság zöme, a nép, pedig Fonyó Pál sükösi plébánost, az egykori kedves emlékü káplánt s később a felsőbb hatóság által is kitüntetett férfit karolta föl. És pedig oly lelkesedéssel, hogy az *aristokrata* és *önsegélyező-szövetkezeti párt* az erős phalanxot be nem vehette, mert hiszen Fonyó egymaga több szavazatot kapott, mint két ellenjelöltje együtt véve. Így keletkezett uripárt, tanítópárt és polgárpárt.

Az arisztokrata- vagy uripárt igen helyesen belátta, hogy a többség ellen nem tehet semmit, tehát szépen belenyugodott a választásba; de bezzeg nem úgy az önsegélyező-szövetkezeti pártja. Az elvárás, a szövetkezeti együttérzés a megbukott kisebbséget először a főbbezés útjára, majd később a rágalmaszást lejtőjére ragadta, melynek okaján kifejezője Szücs János tanító említett cikke.

Hogy a főbbezés jogosult volt-e, vagy sem, arra felelni fog a kalocsai ft. főszentszék, melyhez a f. hó 22 én Opitz Sándor adai és Ujhelyi Ágoston moholyi plébánosok által megéjtett vizsgálat adatai felterjesztettek.

Eppen egy bizunk mi is a vizsgáló urak és a ft. szentszék törvény- és igazságszeretében, valamint az eskü alatt letett 65 vallomás tisztaságában, mint ahogy Szücs ur és érdektársai bírnak; sőt valamivel jobban is, mert nincs szándékunkban sem egyiket, sem másikat felszólalásunkkal sem félre vezetni, mint azt Szücs ur a vizsgálat előtt megirt véres cikkelével cselekedte. Mi csupán Szücs ur vádjait, gyanúsításait s részben rágalmaikat akarjuk tisztázni.

Azt mondja Szücs ur, hogy *kedvelemmel irta cikkét, s hogy nem akarta azt már előbb tenni, pedig tehette volna, irhatott volna a fővárosi lapokba is azon botrányos dolgokról, melyek Beesén a plébánosválasztás előtt és után történtek, de kimélni akarta hitközségét, kimélni akarta a kalocsai egyházmegye tiszteletre méltó papságát, melynek egy tagja. — már mint Fonyó ur — sz. hivatalának dekoratív üzérkényen megsértette és magát paphoz nem méltóan viselte.* Ugy látszik, Szücs tanítóban, mielőtt cikke megírásához fogott, harcra, vívott a józan ész és a jobb érzés az önzéssel. Sajnos, hogy az utóbbi győzött. Mert tudni kell azt, hogy van olyan tanító is, ki a multban szerzett babérjain tengődik, a jelenben pedig a tanítókat csak cégérnek használja, mely alatt különféle mesterség üzetik. A pénzkeresők, az ügyesbajos emberek nem tekintik azt, hogy tanítási idő van, nyakra-főre mennek és zavarják a buzgó tanítót az iskolában. Különösen hetivásárok alkalmával 10—15 en is jönnek egy délelőtt, s ugyanannyiszor kihívják a tanítót az iskolából. A népek ez nem tetszik és rossz szemmel nézi, hogy a tanító főkötelességét mellékgölközésének alárendeli. Akkor tehát, midőn a nép olyan plébános körül csoportosul, ki az iskolának kiváló óra s gondozója, ki a népevels lángbuzgalmu apostola, akkor azt mondja az önzés ördöge: hogy Szücs tanító irjon egy revolver cikket, mellyel a megválasztott plébánost diszkvalifikálja és azt a *szépen* tanácsot adja neki dült betűkkel: maradjon csak Fonyó ur Sükösön, mert Beesén erkölcsi tekintélye soha sem lesz. Mintha bizony Beesén Szücs és társai árulnak a becsületet. Tudomásunk szerint sokra van, de erre még nincsen cégjegyzéstik.

Fonyó Pál országos híri ember, kinek jó hírnevét oly galádul megtámadni mint ezt Szücs a cég nevében tette. akkor is súlyos beszámítás alá esnek, ha ezt a fővárosi lapokban teszi, de még súlyosabb beszámítás alá esik amaz eljárása, hogy azon nép előtt dobálta be a piszkos vádjait, melynek Fonyó ur a legnagyobb valószínűség szerint plébánosa leend.

Hazugság és fariens mondas az, hogy a kalocsamegyei papság iránt tisztelet el szívében, hiszen ezen papságnak két igen jeles tagját egyszerre sértegeti cikkében.

Mivel okadatolja Szücs ur, hogy Fonyó plébános ur papi dekoratív megsértette, hogy magát a becei plébánosi állásra diszkvalifikálta?

1. Azzal, hogy Fonyó ur választóinak anyagi halát ígért, és hogy Boromisza Istvánról azt hiesztelte, hogy *oltra* vált beteg?

Ezen vád a főbbezés tárgya. 65 embert eskü alatt kihallgattak, a vizsgálat eredménye, midőn e sorokat

írom, előttem ismeretlen; tehát józan eszű ember még be nem bizonyított vádra senkit el nem ítélt, föltötte pálcát nem törhet. Ilyet csupán elfogult ember cselekedhet.

Ugyan meggondolta-e Szücs uram azt, hogy ha annak a 65 embernek eskü alatt tett vallomása őnt és érdektársait megeafolja, ki lesz akkor az, aki állásának decoruma ellen vétett? Ki lesz az, aki diszkvalifikálta magát állására? Vajjon az a végig sértett s ártatlanul meghurcolt Fonyó ur-e, vagy az az ügyvéd és tanító, ki őt nyilvánosan pellengére tette, ki róla nyilvánosan *nem igazat* mondott.

Aztán tegye csak szívére kezét és kérdezze meg a jobbik Szücsöt, hogy kit akar ez a jólelkű becei nép plébánosul a három jelölt közül? kérdezzen meg válogatás nélkül 100 róm. kath. polgárt, 90 bizonyosan azt fogja mondani, hogy Fonyót! Vagy Fonyó mindenkit megvesztegetett? Talán azokat a jó aszszonyokat is, kik az Isten házába mentek szívök tiszta érzetével kérni Istent, hogy ugy intézze a sorsot, hogy Fonyó legyen a plébános?

2. Azzal indokolja a diszkvalificatiót, hogy Fonyó Milassin, Dörner, Tóni borbély és a kántor karjaiba vetette magát.

Ezeknek az uraknak némely része, teszem azt a kántor, jellem, műveltség, társadalmi állásra nézve mindig van olyan ember mint Szücs ur; a Milassinra elkent vádakkal még nem vagyunk tisztában, Dörner a törvénytörés fölmentette. De ha ezen férfiak valóban olyan erkölcsi szörnyetegek, hogy az ő szavazatuk vagy érdeklődésük, diszkvalifikálja a megválasztott plébánost, és Szücs ur annyira szívén viseli az ő-becei hitközségi képviselőtestület tekintélyét, mert nem felebbezett képviselővé megválasztatásuk ellen.

Ugyan hallott-e már Szücs ur valaha olyast, hogy *egy választó testület tagjainak erkölcsi reputációját a megválasztandó bírálja felül?* Minden testületnek önmagának kell féltékenyen őrizni tekintélyét, hogy tagjai közé olyokat ne vegyen be, a kik a testület tekintélyét compromittálnak. Hiszen a képviselőket a nép választotta s ez egyházmegyei hatóság helyben hagyta; Fonyó urnak tehát mindegyik tagját becsülni illett, mert ő a helyi politikának intrikáit nem ismerhette meg kétszeri ott létekor. De meg Szücs ur cikkével bizonyította azt, hogy neki erős oldala a gyanúsítás és vádaskodás, gyenge oldala a bizonyítás.

Különben is hamis az a ráfogás, hogy Milassin, Dörner vagy mások irányították a nép rokonszenvét Fonyó urra. A nép meglátta és megszerette és plébánosának választotta. Hanem ezen uraknak, kik szeretik a népszerűséget, volt annyi józan érzékük, hogy a nép zömének óhaját követték a választásban, s odaszegődtek, ahol a győzelmet sejtették. Bár Szücs ur is oly helyesen gondolkozott volna, ma nem került volna ilyen zsákutcába!

3. Leginkább felfújja Szücs ur Fonyó urnak azon tettet, hogy a vizsgálat megkezdése előtt behurcolkodott és hogy kortesei díszes fogadtatást rendeztek neki. Ezt nevezi ő *örvös botrányának, a szentszék elleni demonstrációnak.* Ez az ami *kiegészítő diszkvalifikálja Fonyó urat.*

Midőn a választás megtörtént, a többség megérősítése, a közbevetett apelláta miatt késétt. Az apelláló kisebbség a választó többséget főbbezésével ingerelve, választásuk megsemmisítését rebesgette. Az elárvult hitközség pedig epedve várta megválasztott plébánost. Zaklatták Fonyót, hogy jelenjék meg közöttük, mert a nép már nyughatatlankodik s nem tudja mire vélni elmaradását. Végre a sok hivogatás után megígérte Fonyó, hogy eljön Beesére, de nem mint plébános, hanem mint udvarias ember, mint vendég, ki a személye iránt mutatott bizalomért, köszönettel tartozik, *még akkor is, ha a felsőbb hatóság választását meg se erősíteti,* amire ugyan ok nincs. Megírta, hogy tüntető fogadtatást számára ne rendezzenek. De ezen megjelenési ígérget is rögtön elejtette, midőn megtudta, hogy a vizsgálat választása ügyében már el van rendelve, s hogy legközelebb meg fog tartani. Eppen azért helyes érzi-e s a ft. főszentszék iránti tisztelete még az utról visszaférintette.

Hogy pedig a kántor egy szekér butorral beállított a plébániára és annak egyik szobáját elfoglalta az *adminisztrátor engedélme nélkül,* ebben csupán az igaz, hogy egy nyoszolyát, egy mosdótartót és egy éjjeli szekrényt vitt oda azért, hogyha netalán eljönne Fonyó plébános *mint vendég,* legyen hova fejét lehajtsa. A káplánoknak nincs más butoruk, mint ami szobájukban maguknak szükséges, vendéglőbe pedig vagy más privát háza a félreértések és gyanúsítások miatt nem akart menni. Ezzel is azt hiszem Szücs ur! hogy Fonyó plébános ur helyes érzékét s tapintatosságát bizonyította be s megeafolta önmek pszichológusát, hogy ennek vagy annak a karjába vetette magát.

Azonban történt ebben a hurcolkodásban egy kellemetlen incidens.

Az ideiglenes helyettes plébános a kántorral éppen a plébános választás miatt feszült viszonyba jutott, amit magyarul úgy mondanak, hogy nem beszélnek egymással. A kántor nem kérdezett, az adminisztrátor pedig nem szólt, s így nem világosították fel egymást; hanem a plébánia vezetésével megbízott helyettes, — aki szenvedélyes Boromisza-párti — és tanító barátai telekiabáltak a várost és környékét, hogy Fonyó erőszakkal elfoglalja a plébániát! Még meg sines erősítve, már hurcolkodik.

Sőt annyira kaptak ezen egyszerű kántori baklövésen, hogy nem átalították főt. Fonyó urat az érseki hatóság előtt táviratilag bevádolni s közbenjárását kikérni ezen hallatlan erőszakoskodás ellen. Persze, hogy az ily értelmű jelentésre az érseki hatóság csakis olyan értelmű határozatot hozhatott, mint amilyent hozott is, hogy t. i. a további hurcolkodást — ha ugyan lett volna — betiltja s az ott levőket elvitetni rendeli, mivel a helyes jogrend és a törvény tisztelet ezt így követeli.

De hogy ez a kántor és adminisztrátor viszonyából folyó gúkszer, melyet nem is Fonyó, hanem első sorban a kántor ur s második sorban az adminisztrátor ur követett el, ft. Fonyó urat diszkvalifikálja abban, hogy ő-bece plébánosa lehessen, hogy ebből valaki ezt kihozza, valóban oly elfogultnak és szenvedélyesnek kellene lennie, mint Szücs tanító urnak és kebel barátjainak.

Legyen meggyőződve Szücs ur, hogy sem a ft. szentszék, sem a vizsgálatra kiküldött urak, sem a vidék tisztelt közönsége nem fogja elítélni azokat a szegény

embereket, kiket ön vakságában nagy szanakozással *főbbezett áldozatnak* nevez. Mert önön és érdektársain kívül mindenki tisztán látja, hogy az a lefolyt választásban *nem főbbezett áldozat,* hanem az önkön és önkön fájdalomra és bosszúságára nagyon is *öntudatos és hajlíthatatlan tényező* volt.

Ó nem! a világért nem ítéltük el mi az ő-becei népet és a hitközségi képviselőket, hanem nagyon is aláírjuk a jelen esetben egyik jelesünk mondasát: „Népünk ismeri érdekeit, mert a nép maga eszében bölcsőbb mint azok, kik csak vezető cseleket ismernek.” De igenis elítéljük, sőt megvetjük az olyan embereket, kik odáig sülyednek, hogy saját énjökért megtámadják a választó többség szent jogát, félrevezetik a felsőbb hatóságot, sőt még a vizsgálatra kiküldötteket is heccelik, hogy Fonyó azt irta, miszerint a vizsgálat csak *blitri*; kik nem áttalnak beállani revolverzsurnalisztának, hogy sebet ejtsenek másnak féltékenyen örzött kincsén, becsületén, hogy egy hosszú és fáradságos munkával szerzett jó hírnevet beszenyeyzenek.

Mi az ilyen embereknek nem tanácsoljuk, hanem egyenesen követeljük tőlök, hogy mondjanak le arról a tisztas állásról, melyet elfoglaltak, mert arra magokat méltatlannak mutattak.

„Még egy megjegyzéssel tartozunk,” így fejezi be Szücs ur szerencsétlen cikkét, tehát végül nekünk is lenne egy kis megjegyzésünk.

Az a bizonyos nagyságos ur, akit öklelő cikkében utoljára dőf meg, csakugyan küldött ám egy furcsa levelet rokonának. Azt irta benne, hogy megmutathatja bárkinek, addig is míg az újságban nyilatkozik. Ebben a levélben pedig ezt írja: *Szücsöt pedig rágalmaszának nyilvánítom, míg azon emlegetett leveleket föl nem mutatja, vagy legalább két szavahihető tanút meg nem nevez, kik az én leveleimet, melyeket a plébános választás ügyében irtam volna, látták avagy olvasták.*

Ime Szücs uram! ex uno discimus omnes. A botnak két vége van!

Nagyon kár volt önnek azt a kalocsai szentszékéről jött levelet megmutatni — ami különben is a hivatalos titoktartás tisztességével ellenkezett, — kár volt önnek úgy elhamarkodni a dolgot és szenvedélyeskedni. Kár volt szép reputációját — melyet még azelőtt hogy revolverzsurnalisztának felesapott, a pedagógiai irodalom téren szerzett — a szenvedély bálvány-oltárán egy szerencsétlen cikkel fölládozni. Mert ha a hitközségi képviselők vallomásaikkal önt meghazudtolják, s ha ön önértetes ember: *nem maradhat tovább ő-beceen, mert teljesen diszkvalifikálta magát tanítói állására.*

Egy tanító.

A műszaki kendertörésről.

(Irtá: Haasz Ferenc.)

(Folytatás.)

A Haasz-féle törésgép alapeszméje.

A felsorolt sikertelen kísérletekből eléggé meggyőződhetünk arról, hogy mindhárom rendszer már meg lehetőségen ki van merítve s hogy a kísérleteket az eddigi alapokon folytatni meddő dolog lenne. At kell tehát lépünk a gáton s az eddigieknél magasabb célt kiűzni.

A tilórendszerű gépeknél bebizonyítottuk, hogy azoknál az üntáplálkozás technikai nehézségei miatt lehetetlen s így a szükséges munkaképesség általuk el nem érhető. A hengerrendszerű gépeknél az üntáplálkozás megvolna ugyan, de ezek sem képesek teljes munkát végezni s a rostokban kárt is tesznek. Az olasz ütőkerék rendszerénél a törés oly élesen van a tisztástól elkülönítve, hogy a két alapmivelet ez uton való egyesítése nem látszólag lehetségesnek.

A törés és tisztítás ez utóbbi rendszeren való egyesítése képezi gépem feladatát, melynek lehetőségét alább be fogom bizonyítani.

A főkérdés mindenekelőtt az: lehet-e a törést és a tisztítást egy és ugyanazon ütőkerékkel végezni?

A zúzókerék ütői rendszerint bunkóalakú fahasábok, míg a tisztítóké tompa élű vaslemezek. Ki kell tehát puhatolni, vajjon nem lehetne-e a tompa élű vaslemezekkel a törést is eszközölni?

Ha ezen két szerkezet működését figyelemmel kísérlük, azt tapasztaljuk, hogy a hasábok is és a lemezek is nem éleikkel, hanem lapjaikkal ütik meg a kendert. Ha tehát a törést az ütők lapja végzi, akkor azok vastagsága fölösleges s valószínűleg csak azért vált szükségessé, hogy súlyával a kőre ellenállásán könnyebben legyőzze. Mivel ezt a röperőt más uton is el lehet érni, azért a törésre a vaslemez is elégséges, mely egyszerűs mind a tisztításra is alkalmas.

Az ütők számának megállapítása végett 4, 6, 8, 12 és 16 vaslemezrel tettem kísérleteket és azt tapasztaltam, hogy az 1 m. átmérőjű és 8 ütővel ellátott henger a legjobb.

Eddig még mindig kézzel fogjuk a kendert a törés alatt, ami a munka szaporasága tekintetében nagy akadály. Nagyobb munkaképesség elérése céljából tehát olyan módot kell kiokoskodnunk, melyen az üntáplálkozás is lehetséges. Állítsunk evégből két hengert egymással szemközt és tartsunk közéjük egy csomó kendert úgy, hogy mindkét vége egyszerre töréssék meg. Ha most a két hengert annyira meghosszabbítjuk, hogy a másik két vége 2 1/2 m.-nyi távolságban összéerjen s a kendert ezen sarok felé visszük, akkor az oldalt működő hengerek folyton rövidebbre törik, míg a csúcsban a két vége összéer.

Ez képezi gépemnek alapeszméjét. A kéznek itteni szerepe technikai uton már könnyebben elérhető, s ez egy pár fogas lánc alapján jól is sikerült.

A két henger által képezett csúcsba jutott s a láncok által tartott kender azonban így nem lehet tiszta, mert a hengerek nem érik el a kendernek ezt a részét és meg nem munkálják. Azért az eszme fejlődésének folyamán a csúcson túl egy tisztítószerszerket alkalmaztam, melyről később bővebben is lesz szó.

Itt csak azt kívánom még megjegyezni, hogy a két alapmivelet egyesítését én sem értem még el egészen; de vagy el fogom érni én, vagy el fogja érni más, hanem a műszaki kendertörés kérdése okvetlenül ezen az uton fogja megoldását találni.

A gép története.

Gépem alapeszméje Bodola főmérnök ur gépéből ered, melyet legelőször Bakay Nándor urnak egy, a kendertermelésről irt füzetében közölt leírásból ismertem meg.

Az első minta 1880-ban készült s csak akkora volt, hogy 20 cm. hosszú kendert lehetett rajta megtörni; de azért vígan perdült a kis masina s engemet óriási lelkesedésre ragadott, úgy hogy egy nagy gép felépítését határoztam el magamban. Persze akkor fogalmam sem volt arról, hogy minő vakmerő vállalatba vágom a fejlesztést s mennyi akadályt kell majd leküzdeni, míg ebből a kis gépecskéből egy hasznavehető és munkabíró nagy gép lesz.

Óvatosság szempontjából azonban mégis tanácsosnak tartottam előbb egy nagyobb mintát készíteni. Ez a nagyobb minta 1881-ben el is készült s az 1882-iki zombori állat- és gépkiallításra dícséző oklevéllel tüntetett ki. Ezen a mintán már 75 cm. hosszú kendert lehetett megtörni s a kiállításon is általános figyelem tárgya volt, úgy hogy a sokoldalú buzditás korábbi elhatározásomat még szilárdabbá tette.

Belekaptam tehát 1883-ban az első nagy gép felépítésébe. A munka sok nehézséggel járt, mert Filipován készült s én Veprovácon laktam. Eszéken vettem a fát és Budapesten a vasműveket. Ezenkívül a közreműködő falusi mesteremberekkel együtt vajmi keveset értettem a gépészethez.

De túrhellen bizalmam még akkor sem esőkent, midőn az első próbán valamennyi szíj leesett s a járgányba fogott négy ló a szokatlan zörögéstől az égnek agaskodott.

Sok bajlódás és próbálgatás után végre mégis sikerült a gépet annyira üzembe hozni, hogy munkáját meglehetősen itélni. Ekkor kitaláltam, hogy a gép tulajdonképp csak törőgép s hogy a tisztítást ezzel a szerkezettel elérni nem is lehet, mert a lánc által tartott közepe a kendernek megmunkálás alá nem került. A törés azonban mégis annyira tökéletes volt, hogy a kézi tilóra már csak a tisztítás maradt s tekintve a nagy munkaképességet, már ez is kifizette magát.

Ekkor megkértem a bács-bodroghmegyei gazdasági egyesületet, vizsgálta meg és mondjon ítéletet róla. Ezt a gazdasági egyet meg is tette s a próba megéjtésére 1883-iki tavasszal Filipovára egy szakbizottságot küldött ki.

A bizottság persze végleges ítéletet nem mondhatott, mert a gép szerkezete tökéletlen és munkája hiányos volt, de fizetőképessége sem volt még megállapítva. Mindazonáltal igen melegen karolta fel az ügyet s akkor a „Bácska“ is nagyon rokonszenves és buzditó hangon írt az eszméről.

Később eljutott a gép hire a miniszteriumba is s akkor Kemény Gábor földművelés-, és iparügyi miniszter fölvitte Budapestre s az azóta már megszűnt Vidacs-féle gépgyárban újra megvizsgálta.

A miniszterium által a próbára kiküldött bizottság véleménye a bács-bodroghmegyei gazdasági egyesület bizottságához egészen hasonló volt. A gépet és munkáját ez is tökéletlennek, de fejlesztésre érdemesnek találta, minek folytán 500 frnyi állami segélyben részesültem. Ezen összeg egy új gép felépítésére nagyon kevés volt s mivel a régi gép foglalkoztatására vállalkozót nem találtam, potom áron kellett eladnom.

Már az eddigi kísérletek folyamán is meggyőződtem arról, hogy gépem mint törőgép még a legkötelesebb szerkezettel sem lesz képes a mezőgazdaságban magának tért hódítani. Képztem tehát egy tisztítószerezzel foglalkozni, melynek feladata leendő a kender közepét a csészesen túl teljesen kitisztítani.

Evégből meghosszabbítottam a jobb dobot s a csészesen túl a törőasztal folytatásaként egy merőlegesen álló, lejtős síma vaslemez alkalmaztam mellé. Ezen lemez szabad oldalán egy széles szíj merőleges állásban és vízszintes irányban úgy mozog kifelé, hogy a közé jutott letört bal vége a kendernek kifelé szállíttassék, a közepe pedig a lejtőn lefelé haladva áthajoljon a meghosszabbított dob alá és megtisztuljon.

Beláttam továbbá azt is, hogy olyan nagy mű tökéletes kiviteléhez sem elegendő anyagi erőm, sem elegendő szakismeretem nincsen; azért olyan szövetségeseket kerestem, kik anyagi és szakismeretbeli támogatásban részesíteni bírnak. Ezeket a jóhírnevű „Gutjahr és Müller“-féle budapesti gépgyár tulajdonosaiban meg is találtam. Nevezett urak nem bíztosítottak mellett rendelkezéseimre becsatolták műhelyeiket és a szükséges anyagot s így készült az 1886-iki szünetben a negyedik gép, mely tisztítóval az első volt.

A tisztítószerezzel új nehézségek merültek fel. A szállítás és tisztítás lehetősége már a legelső próbán is meglátszott, de a komplikált mechanizmus nagyban akadályozta a könnyed működést. Midőn a folytatódó munkát ezzel is sikerült elérnünk, arra a tapasztalatra jutottunk, hogy a kender már jóval tisztább ugyan a réginél, de azért a kézi tilóra még meglehetősen sok munka maradt.

(Folyt. köv.)

Politikus nemzet.)

Írta: Ferenczy Gyula.

Mi kedveltebb minálunk, mint a kártya,
Káromkodás, cigány, zsidók szidása?
Minek van mindennütt biztos keletje,
Kocsimába, klubba, künn, tanácsterembe?
Mi képes a magyart úgy feltűzni,
Hogy talnak kész rohanni valamennyi?
Mi mérgez meg családod, társadalmat?
Mi vet szüntelen gáncot a magyarnak,
Hogy azt mondják honára: Ázsia?...
Kimondjam-e, hogy a — politika!

Óh, Goethe, bár csodálom lángeszed,
Igazságod biz' még se volt neked,
Midőn böles elméd így okoskodott:
Fersben politizálni rút dolog.
Költök királya, te nem ismeréd
Árpád politizáló nemzetét;
Különbem meg vagyok győződve róla,
Hires mondásod változtatva szólna:
Politizálás rút versben, papíron,

* A „Magyar Szemle“ szerkesztőségének (szerkesztők: Kacsavinsky Lajos és Kaposi József, Budapest, VI. ker., új-utca 14. sz. szíveskedjék abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy már ma hozzájáruljunk a költeményt, mely a „Magyar Szemle“ október 5-iki számban fog csak megjelenni.

De még rútább, ha gyakorlom s nem irom.
Nálunk versnél úgy sines ártatlanabb
Portéka: olvasatlanul marad.
Lehetsz oly böles, mint Salamon király:
Lenéz a kortes, ki politizál
És többre tart egy rossz programbeszédet,
Mint minden tudományt és böleseséget.
De bezzeg másnak tűnsz fel neki egyben,
Ha dikciózol ordító tömegben,
Ha népgyűléseken tudsz szolokolni,
S nagy garral értesz hangoztatni holmi
Kopott, erőtlén szópuflancokat.
(Idézhetnék, ha kedvem vón', sokat.)
Ha tollat forgatsz, pár lapos vezéreikk,
Biztosra foghatod, számodra tért nyit.
S ha nagykoru vagy és ki van fizetve
Adód, bizton bejutsz a parlamentbe.

Országház! Óh, ígéret földje te!
Rajtad függ milliók sovár szeme,
Mert nem igaz magyar, kinek szemében
Más pálya is van, Isten úgy segéljen!
Mi mást jelent a példa, hogy gyarkorta,
Mihelyt az ország népe felkarolta
Jobb sorsra méltó valamely fiát,
Csinált belőle rögtön honatyát.
Egy szózatot költőből így lehet
Nagy némaságú hallgató követ.
S a császnak ellenállni nem tudott
Petőfi sem, de ő csak megbukott.
Üdv hát neked, Szalonta hős fia,
Ki, a midőn a hálás pátria
Jött megkínálni biztos kerülettel,
Szóktél előle, azt felelvé: Nem kell!
Cicero mondta, hogy ki mihez ért,
Annak szentelje teljes életét.
Nálunk? Az is, ki három iskolát
Végzett s nem lát az orránál tovább,
Még csupasz állú s már korteskedik,
Kész kis Kossuth álmában mindegyik.
De ott, a hol dolgozni, tenni kéne,
Rögtön megcsappan hirhedett erélye,
S kisért, hogy csak Pató Pál ur fia,
Vagy „ama bizonyos csizmadia“.

És bárhová menj, édes honfitársam:
Egyben botolsz meg: a politikában.
Magyar vért többé nem hoz semmi lázba,
A bort kivéve csak kortes-kokárda.
S a honleány se buzdul már ma máson,
Csak képviselői beszámoláson.
Egy pálya van csak, egy cél, egy dícsőség:
Választókerület, képviselőség.
Beszélhetek ti józan emberek,
Hogy ide orvos kell; a nép beteg.
Kereskedés, ipar lassan halad,
S a mi van is német kézben marad.
Hogy irodalom és művészetek
Csak kegyelem-kenyéren tengenek:
A magyarak milderre rá nem érnek,
A mag az országházban beszélnék.

Igy látva téged, édes magyarom,
Erősen bizom benned, mondhatom.
Mert meggyőződöm, hogy nem árt neked már
Se Schulverein, se horvát-ügy, sem Eszlár.
Történjék bármi e cudár világon,
Te csingj tovább kedvelt politikádon,
Ha eddig nem volt képes tünkre tenni
Örökké élsz, nem öl meg soha semmi!

Naptár. Szeptember.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
30 Kedd	Hieronim.	Jeromos	18 Eumen
1 Szer.	Remigius	Remigius	19 Trophim.
2 Csüt.	Leodegar	Honorius	20 Eustach
3 Pént.	Kandídus	Rozália	21 Kodrat

Felolós szerkesztő:

BITTERMANN NÁNDOR,
laptulajdonos és kiadó.

HIRDETÉSEK.

6882.

kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

Bezdan községében 300—300 frt évi fizetéssel javadalmazott két irtóki állásra, ezennel pályázat hirdetettik.

Felhívattak a pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyo évi október hó 15-éig** ezen szolgabírószághoz annál is inkább nyujtsák be, mert az utóbb érkezendő folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Zombor, 1890. szeptember hó 22-én.

Poppovics Dusan,
főszolgabíró.

Zombor, 1890. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.

REDLICH, OHRENSTEIN és SPITZER

cs. és kir. szabad. beocsini

ROMAN-CÉMENT és PORTLAND CÉMENT-GYÁRA,
a mely az 1885. budapesti orsz. kiállításon nagy díszoklevelet, legnagyobb kifizetést nyert,
Szerém megyében, Pétervárad mellett.

Központi iroda:

Budapest, Akadémia-utca 9. szám.

ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a kelettunatartományokban a legnehezebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, tetszés szerinti gyorsan vagy lassan kötő

ROMAN-CÉMENTET
és ugyanolyan lassan vagy gyorsan kötő természetes és mesterséges

PORTLAND-CÉMENTET

bármely vasúti vagy hajóállomásra szállítva **jótállással a németországi normáliák szerinti szilárdságért, melyek tudvalevőleg jóval többet követelnek, mint a bécsi szabványok. Szállítás egyenlő zsákokban és hordókban.**

Dusan felszerelt rakár

Sztrilich Zsigmond urnál
ZOMBORBAN. 6—6

Egy használt zongora
jutányos áron azonnal eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Rausch Ede

Hódsághon.

3—3

11377. sz.
1890.

Árlejtési hirdetmény.

Alóltm. m. kir. államjóságigazgatóság részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a **zombori kincstári ügyészségi épületen szükségessé vált helyreállítási munkálatoknak a költségvetésileg 436 frt 57 krral** megállapított összeg erejéig leendő vállalatba adása céljából a **zombori kincst. ügyészség hivatalos helyiségében folyó évi október hó 6-án d. e. 9 órakor** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénz leteendő s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű zárt írásbeli ajánlatokhoz 10% bánatpénz melléklendő; ily zárt ajánlatok a szóbeli verseny megkezdése előtt az árlejtés bizottsághoz nyujtandók be.

Közelebbi feltételek a zombori kincstári ügyészségnél betekinthetők.

Utóajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.
Aradon, 1890. évi szeptember hó 20. án.

2—2

M. kir. államjóságigazgatóság.

2787. szám.

tkvi 1890.

Árverési hirdetmény.

A hódsághy kir. járásbírószágh mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Paulovits szül. Seultéty Laura végrehajthatónak Simonovits Bona és társai végrehajthatást szenvedők elleni 126 frt 66 $\frac{2}{3}$ kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódsághy kir. járásbírószágh) területén lévő, Vajszka községében fekvő, a vajszkai 118. sz. tjkvben A. I. 127. r. és 123. ö. i. sz. alatt foglalt és Simonovits Andria, Simonovits Bóna, Simonovits férj Bartulovits Éva, kiskoru Simonovits Iva, kisk. Simonovits Sztipán, kisk. Simonovits Mánda, kisk. Simonovits Vinko, Paulovits szül. Seultéty Laura nevéül álló s az 1881. évi 60. t. c. 156. § a) pontja értelmében egészen elárverezendő házra 427 frt kikiáltási árbán, az ugyanezen tjkvben A. I. 2—10. és 15—19. sorsz. alatt foglalt $\frac{1}{4}$ telek földből Simonovits Bónát, Simonovits Bartulovits Erát, kisk. Simonovits Ivát, Sztipánt és Mándát $\frac{1}{3}$ részben megjelölt jutaléara 538 frt kikiáltási árbán, az ugyanazon telekjegyzőkönyvben A. I. 1435. r. sz. a) foglalt, s Simonovits Andria, Simonovits férj Bartulovits Éva, kisk. Simonovits Iva, Sztipán, Mánda, Vinko és Paulovits szül. Seultéty Laura nevéül álló s az 1881. évi 60. t. c. 156. § a) értelmében egészen elárverezendő szőlőkre, melyet 23 frt 10 kr. váltáságtóke terhel, 60 frt kikiáltási árbán, a vajszkai 219. sz. tjkvben A. I. 137. r. sz. a) foglalt s Simonovits Bona, Simonovits férj Bartulovits Éva, kisk. Simonovits Iva, kisk. Simonovits Sztipán és kisk. Simonovits Mánda nevéül álló házra 245 frt kikiáltási árbán az árverést elren delte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1890. évi október hó 11-ik napján délutáni 3 órakor Vajszka községében meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 31 frt 42 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a) értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódsághon, 1890. évi május hó 6-án.

A hódsághy kir. járásbírószágh mint telekkönyvi hatóság.

XII

Egész
Fél év
Negyed
A lap
küldem
nek, an
donos

Egyes szám

Közéle

lőjévé oly eg
mult hagyom
jelenkor azo
közigazgatás
iparkodott a
neket megny
neki, de nem
lamosítása fo
teből állás n
lőket könyör
kalmas egyén
kénytelen alk
zetiségekkel,
ciájú elemekk
tött meg, hog
lésein, valami
selőválasztás
Erre pedig s
főispán tiszt
előbbi tőrhet
öröme folytán
párt vette kör
két küzdterén
báztott lépés t
kel együtt szin
remtésének, ni
közönsége bizt
Mindennek
szekerének ke
tak. A főispán
pánnal az élén
ködéshez. A k
a legszebb ter
köz tudomásra j
a jobb jövő
vözölte, és epe
ganatba vétele
A sok ter
mely a megye
kelte és a legé
segíteni. Az e
másik pedig a
Az 1870—
tán a megye fe
az azelőtt legl
nagy részben v
gabona, hanem
közlekedés ped
teljesen megsz
gyobb életvesz
lognak a vármeg
szép javaslatok
A vízborított vid
bizottságokat k
lett volna a baj
ladék nélkül int
dekltségeket meg
látra nézve terve
tésére nézve szin
az utvonalak meg
nézve javaslatokat
A bizottságok
gattak, tervekét is
vagy szerencsétl
és ennek folytán
azokat borító vizek
acta tétettek és mar
nak, hogy időköz
eljárást szabályoz
lépett és így a m
fektethető lévén, és
intézkedés egy em
egyszerűsítettén,
volna elérhető. És